

Testi embereknek kényes
Tsemegéjéről a TANTZ-
ról való Szent
ELMELKEDES.

Mellyben,

Hogy a TANTZ az órdógtól vett eredetet,
és a Pogányok' Bálványainak tiszteletire rendeltetett Tzeré-
mónia volt; meg-mútogatta és rövid Prédikátzióban
ki-adta egy Fársángi alkalmatossággal 1729. Eft.
a Kolosvári Farkas-útfjai nagy Templomban

DEAKI JOSEF,

azon Nemes Reformata Eklésiában Krisztus'
egyik méltatlan Szolgája.

Mostan pediglen ez Isten haragos kézületinek és büsülésé-
nek idején a' mikoron mind a' Fegyver, mind az Éhség,
mind a' Dög-halál Földünken uralkodik, még-is a' Testi Em-
berek a' Könyörgés és Biblia olvasás helyett Tántztzal
's Musikákkal vigasztalják magokat, Világ eleibe
tette 1739. Eftendőben.

Ha meg nem tértek a' ti véretek legyen ti rajtatok.

K O L O S V Á R A T T .

Nyomat. SZATHMÁRI PAP SÁNDOR által.

Amaz áldott emlekezetü Néhai Méltóságos

GRÓF LOSONTZI

BANFFI GYÖRGY UR

Erdély Orzága' ditsőséges Gubernatora'

Edes Leányinak,

MÉLTÓSÁGOS GROF

BANFFI MÁRIA

UR ASZSZONYNAK,

Néhai Méltóságos Gróf Maros-Németi

GYULAI FERENTZ

Generalis Ur Árva Özvegyének;

Es Isten kegyelméből még életben lévő

Méltóságos Gróf Bethleni

BETLEN ADAM UR

Ö Excellentiája élete kedves Párjának

MÉLTÓSÁGOS GROF

BANFFI KLÁRA

UR ASZSZONYNAK,

Kegyesség tüköreinek, Isten Háza nagy Ditsőséginek,
nékem kegyes Pátronáimnak, ö Excellentiájoknak!

*Méltóságos Azzzonyok! egy Æphræm Syrus nevű É. életü Re-
mete, (: ki élt Krístus születése után a' 4-dik száz Eftendőben, és
Syriai nyelven drága munkákat bocsátott melyek közzül jókak Gö-
rög*

rög nyelvre is forditattak, és az előddedi Eklésiákban a' közönséges
 Isteni Tíktelet iaején a' Templomokban olvastattanak:) így ír in
 Encomio Psalm. ubi Psalmus adest cum Compunctione, ibi &
 Deus una cum Sacr. Angelis, at ubi Diabolicæ cantationes
 sunt, ibi ira Dei, & væ remuneratio risus, ubi Sacri Libri adsunt
 & lectiones, ibi iustorum est læticia, & auscultantium Salus.
 Ubi autem Cytharæ & tiliarum cantus atque tripudia perstre-
 punt ibi Virorum pariter, ac Mulierum sunt tenebræ, Diabo-
 lique festum celebratur. Az holott a' 'Sóltárok kegyes indulat-
 tal énekeltetnek ott vagyon az Isten és a' f. Angyalok, de az holott
 az Örögi énekek (: ferelem énekek :) énekeltetnek, ott az Isten ba-
 ragja és amaz faj melly a' testi örömmek megjutalmaztatása, az
 holott a' fent könyvek vagynak (: Bibliák :) és olvastatnak ott az
 igazoknak öröme és a' figyelmetesen halgatóknak iávejségek. Az
 holott peáig hegeaülések, szpolájok és tántzolások ballatnak ott
 mind férjfiaknak, mind Afzonyoknak letétség vagyon és az Örö-
 göknek innép fenteltetik. Mikor látom hogy én nálamnál kegyesebb
 és fentebb életű embereknek éppen azon ítéletek vagyon a'
 Tántzról és Musikakról, a' mi énnékem ugyan repes a' zivem
 örömömben, én bizony soha gyermekségetől fogva fép he-
 gedű főt Tántz felett nem hallottam, fép tántzot nem láttam,
 soha lelkem meg-háborodása nélkül azokat nem feleltem.
 Imé azért a' Tántzról való rövid elmélkedisémet Excellentiá-
 tok Méltóságos neve alatt akartam világ eleiben tenni, mind
 azért mert tudom Excellentiátoknak ma nem kell. Mindaz-
 ért hogy oltalmazza Excellentiátok a' rágalmazó nyelvek ellen,
 mert a' világi Afzonyok ellen soha ennél kedvetlenebb maté-
 riát nem vehettem volna-fel, (: a' minthogy mikor el-mondot-
 tam-is ezen prédikationat találtatott a' ki ezt mondotta:
 talám a' Bibliában nem vólt másSz.írásbéli hely és más ma-
 téria a' Tántzon kívül:) mind azért hogy Excellentiátokhoz va-
 ló báládatosságotam meg-mutassam A' Bénéáminiták amaz bál-
 ványozó Lévitának ki a' 12 Nemzetségek közzé a' bálványozást

bé-vivé Feleségével való irtózatos paráználkodásért mint hogy le-vá-
gátának Birák könyv. 20: 4. az Izraeltől, ezen való bánatjokból e'
mái napig a' 'Sidóság foros Bőjtött tart 24-dik Janu minden eften-
dönként nap estig semmit sem nem evén sem nem iván hogy az Isten
kegyelmezzen-meg nékik e' nagy bünért. Bizony méltó volna e' mi
nemzetiünkben kivált az Urak Házában (: honnan mintegy kút-főből
ment-ki a' muskálásnak és ördögi Tántznak főkéása a' köz rendek
közzé:) ha a' kik a' Tántzot kerették, eften-dönként bizonyos
napokon büjtolnének hogy Isten bocsájsa-meg nékik ezt a'
bünt, melyet a' Pokolbéli ördögök gyönyörüsége-
re és a' Bálványok tífleteletire jönditottak vala.
Az Ur Isten Excellentiátokat bódog étellel,
virágzó egélséggel fenyves Uri Házokkal
's Uri nagy Familiájokkal sok eften-
dökre tarisa-meg.

S Z E N T   L E T Z K E :

2Mós. 32: 6. *Le üle a' Nép enni és innya, azután fel-kele-
nek játzodni.*

E L Ö L - J Á R O   B E S Z É D :

NEm olvasunk az egész Bibliában nagyobb

botránkozásnak követ mint az Izrael Népének a' Borjú kép-
pel való bálványozását. Nem találunk az egész Bibliában na-
gyobb tüzet, melly annyi keserves *Metamorphosist* változást
hozott volna az Isten Népére mint ez a' tsapása Istennek mel-
lyet botsátott a' Népre a' Borju-képpel való bálványozásért,
mint egy nagy tsudát úgy hozza Isten ezt elő. Jér. 2: 10, 12.
*Pörtök veletek és a' ti fiaitoknak fiaival azt mondja az Ur Isten.
Menjetekek által a' Chittim fejetiben és lájsátok-meg, és Kédárben-
is küldjetekek-el és forgalmatoson vegyétek eketekben, és lájsátok-
meg hogy ha ehhez hasonlatos dolgok lettenek-e, hogy ha egyéb
nemzetség el-változtatta-e az ő Isteneit noha azok nem Istenek,
az én Népem pedig el-változtatta az ő Ditsőségét bálványra, Egek
tsudálkozzatok azon és rettenjetekek-meg. Innen egy kegyes Theo-
logus így szól ehhez. Non est in Israel pœna, in qua non sit in cia,
de iniquitate vitali. Nintsen az Izraelen olyan tsapás melyből leg-
több két ló a' Borjuképpel való bálványozásért ne esnék. Alkal-
matossága azoknak a' miképpen hogy igen Comoru; úgy vé-
ge igen siralmas vala, alkalmatosságát lásd-meg az 5-dik v. elő-
járó verlekben. Vége e' volt: Móses le-jövéen Istentől a' Hegy-
ről, meg-látja a' Népet a' Bálvány előtt való Tántzolását v.
19. Áron meg-bezelli mint volt a' dolog, Móses fergyvert
vezén a' kezében 's azt kiáltja: a' ki a' Jehováé álljon mellém,
segyvert vőnek kezekben a' Lévi Fiai, Móses mellé állának.*

Atyjokat, Atyjokfiat, Gyermekeket, (: úgy mutatja a' dolog :) kemény válogatás nélkül ölték vágták míg nem 3000 Férjfiakat megölének ezen tántzoló közzül. 2. Móses a' két Táblákat mellyeket Isten maga irt vala-meg, öfve rontá 's elhaligálá mutatván azzal erre hogy ez a' Nép nem méltó arra hogy Isten velle fővetséget tartson, hanem inkább hogy végső el-puſztulásra juttassa. 3. A' tűznek és felhőnek oklopa ki méne a' Táborból a' Sátorral egyben melly nem kitsin ditsősége vala eddig az Isten Népének, melly dologban mint egy tükörben e' volt előnkben téve: Hogy ez a' Nép már tisztátalan mint a' ki az ördögök játékát játszodta és a' bálványok tiszteletiben gyönyörködtette lelkét, és már arra nem méltó hogy az Isten közöttök lakozzék.

Nem kevésé botránkoztat meg ma is ez sok Embereket: Mimódon lehet az, hogy ez az Isten előtt eddig olyan kedves, Isten Oskolájában jól tanult Nép az igaz Isten helyet a' Borjut vagy Ökröt imádtá? De jegyezzük-meg: Soha bizony ez a' Nép azt a' Borjut vagy Ökröt nem imádtá, mint a' ki fêmeivel látta hogy a' vizet nem ez változtatta vérré Egyiptomban, az első fülötteket nem ez ölte-meg, a' porból békákat tetveket nem ez teremtet, a' Tengert nem ez változtatta két-felé és a' több tsudákat-is mellyeket láttanak a' ki jövetelkor nem ez tette, mert akkor még a' 'Sidó Aſſzonyoknak nyakokban arany lántz, fülökben arany függő, karjokon arany peretzek valának, és az után azokból önteté Aron a' Bornyu képet, azért ez a' Nép itt nem az első hanem a' második parantsolat ellen vétkezett, olly eszköz által tisztelven az igaz Itent mellyet nem parantsolt sőt erőfósan meg-tiltott volt Isten, Itt főkták azt-is kérdezni foka, hát Aron vétkezetté itt e' Bornyu képnek tsinálásával? Sokan igyekezik óltalmazni ez nagy és fént Embernek tselekedeteit. 1. Mert a' Nép fel költ ellene és öfve zendülven kénkerítve kénkerítettek

tették e' dologra haraggal és indulattal így szólván : *Tsinálj Isteneket minékiünk.* 's a' t. 2. Hogy Aron az arany lántzokat, peretzeket és függöket kívánta a' 'Sidóktól, nem azért tselekedte mintha jóvá hagyta volna azoknak bálványozásra tzelőző akaratjokat, hanem ezt gondolja vala hogy így azoknak akaratjokat könnyen el fordíthatná 's meg-változtathatná, kik-is kézebbek lennének bálvány Isten nélkül lenni mint sem azokat az arany peretzeket, lántzokat és drága függöket testekről oda adni, annyival-is inkább mert azok a' drága ekefségek nem tulajdoni voltanak ő nekik, hanem mikor ki-jöttek Egyiptomból ezek harmad napi Innep szentelésre kérték vala el az Egyiptombéliektől harmad nap mulva való vízfa adásnak ligája alatt. már mikor így gondolkoztak az Izraeliták hogy ő nékik vízfa kell menniek Egyiptomba harmad nap mulva ha vízfa nem adhatnák nem tsak bestelenségekre hanem vezedelmekre szolgálna és gonoszbul lenne utolsó állapotjuk az eddig valónál is, melly szérént kézebbek lennének előbbeni bálványozó szandékokat le-tenni mint sem még-is tovább vinni.

3. Hogy ökör formán öntette, nem azért tselekedte mintha az Egyiptusok Apis vagy Serapis nevű ökör formában tiszteltetett Isteneket akarná imádatni, hanem mikor ilyen alá való állatnak formájára mellyen akár melly szegény Ember uralkodik formálta az ő kívánságok szérént való Istent, szegyenlenék-meg magokat és hagynának békét a' bálványozásnak.

4. Mikor egyben gyűjtven a' Népet így szólitja-meg: Imhol vagynak oh Izrael a' te Isteneid (: ha kettő volt a' borju kép mellyet én nem hiszek :) kik tégedet ki-hoztanak Egyiptomból, ezt akarja mondani 's ez az elméje: Izrael láttad-e mit csinála Egyiptomban a' te Istened és az én Istenem? jut-e eszedben hogy az a' vizet vérré, a' port békákká változtatta, az Egyiptombéli első szülötteket mind az Emberek, mind a'

Barmok közzül egy éjtzaka meg-ölé, de mi közzülünk még haja fála sem esett-el senkinek, harmad napig olyan fetétséget támasztott mellyben sem tűz, sem fővétneknek nem világolhattak, irtóztató ördögi jelenések *spectrumok* láttattak mellyekben azt gondolja vala a' fegény Egyiptomi Ember hogy már régen a' Pokolra ala állott, a' mi Házainkban pedig semmi fetétség nem vólt, jut-e ezedben a' nagy Tengert miképpen válastá két-felé hogy mi mindnyájan fázaz lábbal által költözénk azon, de mikor utánnunk indula Faraho azon úton hogy vízfá vigyen egész Országával belé vesse, emlekezel-e arról mikor kenyerünk a' puftában nem vólna, az Egből mint adott Mennyei kenyeret, mikor vizünk nem vólna, a' sovány köziklából mint adott bőv vizet? ez az ökor tselekedte-e ezeket, ha ez, ám lálsad imádjad, ha pedig nem ez meg-lásd mit tselekezel hogy az Izraelnek fent Istenét meg ne bozontsád. Jól vagyon, bizony én a' fentekről a' régi fent Emberekről *irreverenter* fállani nagy bűnnek tartom, de hogy Aron ebben a' dologban maga menthetetlen légyen, azt nem hízem.

1. Mert nem szabad gonoszt tselekednünk (: a' mint az Apostol tanit :) hogy abból jó következék.

2. Ha fázfzor meg-halhatot vólna, fázfzor meg-kellott vólna inkább halni mint sem a' Népnek illy vezedelnes *Consequentia*ju kívánságára tsak fin-mutatásból-is rá hajlani.

3. Mert a' Móses és Aron *authoritásával* igazgattatik vala ez a' Nép, fentén olyan Fejedelmi hatalma vólt itt Aronnak mint Mósesnek, azért *authoritással* kell vala élni, meg-mutatván hogy nem ő tartozik a' Néptől, hanem a' Nép ő tőlle hallgatni.

4. Jegyezzétek-meg forgalmatoson a' mi vagyon Móses 5K. 9: 20. Sőt még az Aronra is felette igen meg-baragutt az UR, és el-akará ötet-is vesztetni: de ugyan akkor (: Móses mondja :) imádkozom Aronért-is.

Mitsoda tisztelettel tiszteltetett már ez a' Bálvány úgy írja Móses, *Le üle a' Nép emi és inya, az után fel-kelének játszodni.* Mi értefsék a' játékon Móses maga magyarázza *ψ. 19.* és mikor közelgetett volna a' táborhoz, látá a' borju képet és a' tántzolásokat.

M A G Y A R Á Z Á T.

Hol vette a' Nép ezt a' bálványozó tiszteletet halgásátoz meg, a' Pogányoknál, elsöben Görögöknél azután Rómáknál négy féle játékok voltak mellyekkel szokták vala Bálvány Isteneket tisztelni. 1. Fegyverrel. 2. Pálya-futással. 3. Musikálással. 4. Tántzolásal, mellyekből Épen ki-jö hogy ez a' játék mint Móses nyilván írja a' 19-*én* nem egyéb hanem **TÁNTZOLÁS** volt. **Soholt nem látom az egész Bibliában** hogy valaha az Isten Népe tántzolt volna, mert már akkor mikor tántzolt, **nem** volt Isten Népe, meg-is ölé az Isten mind öket a' Josue és Káleb Háza népén kívül, kik-is el-hízem hogy bizony **nem elegyítették magokat ez nagy bűnben**, ha kételenségből nézték-is, már többet mondok: **Soholt a' Bibliában nem látjuk hogy csak egy Istent-félő Ember-is tántzolt volna**, tudom a' gondolatodat 's majd meg felelek rá; a' mint ki-nyomozhatjuk: Leg első tántzolóok voltak a' Viz-özön előtt való Emberek, meg-is fizettek érte. Második rendbéli tántzolóok amaz minden testi gyönyörűségben élő *lascivus* fajtalan emberek a' Sodomabéliek hozzá tartozó Gomora Adama Séboim és Soárbéliek kiket az bűnért tüzes kénköves esővel sülyeszté-ele a' Ént Isten, innen már közönségesen minden hitetleneknek kedves tsemegéjek volt a' Tántz. Jóh. 21: 7-9, 11. *Mi az oka hogy a' gonoszok jó egészségben élnek, vénséget érnek, jó erővel bírnak. Az ő házuk bekecséges feleletmül, és az Istennek vesékeje nintsen ő rajtok. Az ő apró fiokat mint a' sereg jubokat úgy bortsátják-ki és az ő magzatjuk tántzolnak.* Negyedik rendbéli Tántzot itt az Izrael Népében tanállyuk-fel, Ábrahám felöl írja

Móses mikor Isákot a' Tsetstől el-választotta nagy vendégséget készítet de semmi tántzról nem emlekezik. Isák házasságát ugyan Móses írja-le, de emlekezeti fints a' Tántznak. Jákób az ő Atyjafiának Lábánnak két Leányát Leát és Rákhelt vezírel feleségül sohult nintsen tántz. Mát. 14: A' Hérodés Házában a' Herodiás leánya Tántza ada okot hogy amaz nagy É: Embernek a' Kereztelő Jánosnak feje véteték. Kristus Urunk Éülete előt 713. Éstendökkel Numa Pompiliás Római nagy Király a' Mars tífteletire ki is igen nagy Ézentséggel tífteletetett a' Rómaiaktól 12 tántzoló Papokat hozatott Rómában kik is minden napon bizonyos órában nem egyéb Ézentséggel hanem tántzolásal tífteleték a' Márs Istent, jobban mondom a' Bálványt, ugyan a' Rómaiak felől olvassuk hogy Kristus Éülete után mint egy 261 Éstendökkel midőn Rómában igen nagy Pestis uralkodnék, Hetruriából hires tanult és mesterségesen tántzolni tudó embereket vitettek Rómában és a' Pogányoknak minden Isteneit (: kiket a' Rómaiak akkor mint az Athénásbéliek a' Sz. Pál Apostol idejében imádnak vala:) Éüntelen való tántzolásal tíftelek és engeztelik vala.

Plato a' kit az íráfok neveznek Divinus Platonak, a' maga idejében élő minden emberek felett leg böltsebb ember, Ditsir ugyan és igen jóvall egy féle tántzot de azt nevezi *Saltatio* Polemikanak, mellyben a' vitézségre készítettek az Ifjak testeknek kivált láboknak's derekoknak bizonyos regularis gyakorlásokkal és Éökdétselések által ugy mindazonáltal hogy itt sem Afzonyok sem Leányok nem vóltanak hanem csak magok az Hadakozásra's Vitézségre készülő Ifjak, *Quintilianus-is Lib. 1. Orat. Instit.* írja a' Lacedemoniusok felől, hogy ezek az emberek az ő Fiokat igen gyakorlották a' tántzolásokban, hogy ütközetre vagy ostromra mikor kellek mennek a' tsudálatos ferénység és ugrándozás által az ellenség fegyverét könnyü és Éép ferénységgel el-távoztathatnák, de ebben sem vóltanak

tanak AÉZonyok vagy Leányok hanem csak az hartzra kézfűlő Ifjak, melly tántzolásokban-is mintegy meg-fentelték magokat hogy az ellenség ne ártasson nékiek mert a' mint ugyan *Plato l. 2. De Legibus* ír: Minden Isteneknek külömb külömb tántzok voltak fenteltetve, és egy Isten se volt a' Pogányok között a' kit bizonyos időbē külömb külömb tántzokkal ne tífeltetek volna. Ihol vagyon már a' mint hallók eredeti a' Tántznak. Azt mondod: én Kerefityén ember vagyok és nem a' Pogányok Isteneit tíftelem az én tántzommal, hanem magamat mulatom azért nem vétkezem.

F. Azt kérdeim én vagyon-e olyan ujjá fűletett Ifjú akár Férjfi, akár AÉZony vagy Leány a' ki a' tántznak mesteriségét jól tudja hogy kevélység nélkül tántzoljon, én bizony nem hízem, mert leg-alább fejét, derekát, lábait úgy igyekezi regulázni hogy a' nézőktől valami ditséretet vehessen mint *Mát. 14:* A' Herodes leányát ditsirik vala a' Herodes vendégi modos és szép tántzáért, ihol a' haizontalanság, ihol a' kevélység, a' melly mind kettő bűn, nem magamtól mondom nézd-meg. *Esa. 3: 17, 18.* mit utál Isten a' tántzban. *Annak felette azt mondja az UR: Mivelhogy a' Sionnak leányi fel-fuvalkodtanak, és fel-emelt nyakkal járnak, és femekkel pillognak, idestova porofkálván járnak, és lábokat nagy zengést-bongást fereznek. Azért az UR meg-kopasztatja a' Sion leányinak tetejeiket, és az UR az ő femermeket meg-mezíteníti.* Cicero Pogány volt nézd-meg még-is mit mond az ilyen AÉZonyok 's leányokkal való tántzolásról. *Orat. pro Murana. Nemo saltat sobrius nisi forte insanit.* Senki mig jozan hanemha meg-bolondult nem tántzol. De foljunk a' lélekre, hová lehet nagyobb bolond mint a' ki indulatit nem tudja zabolán hordozni? azt pediglen senki nem ragadhatja hogy az Ifjak között való tántzolásban sokkor feminel való hunyorítás ne volna már pediglen tudjuk: *impudicus oculi impudici cordis est prænuntius*, a' femtelen fem a' femte-

len Éivnek hopmestere, bizony nem mégyen e' véghez gonofz
 gondolatok és buja kívánságok nélkül, nints-e hát vétek tánt-
 zolásofokban mond-meg lelked esinérati *suffragiumával*? *Cbri-*
softhomus Homilia 49. Midön a' Herodiás leánya tántzáról áll így ir:
Herodes tántzoló leányának orfágának felét igiri, de a' Kerefityén
emberek mikor tántzolnak nem orfágoknak felét, nem a' más emberek
fejét; hanem a' magok lelkeket adják a' veszedelemre, utánna téfi
mert az ilyen tántzolásokban az Ördög együtt tántzol a' több tántzo-
ló zemélyekkel. Oh Kerefityén ember ha látnád zemeiddel hogy
 egy Hohér veletek tántzol vallyon nem el-hagynád-e annál ked-
 vesébb tántzodat-is? Mennyivel inkább mikor tudod hogy a'
 lelkednek testednek Hohéra az ördög veled tántzol nem téz-e
 fogadást lelkedben hogy soha többé nem tántzol? Meg-telleye-
 sitem mára' mit feilyebb igittem vala. Azt mondd: Dávid-is
 tántzolt. F. En Éégyellem mikor a' É. írást olvasott ember
 így áll, mert Dávid azok Éerént a' mellyeket mia' Tántzról
 mondunk? olyan tántzal a' minémüvel ma Éoktak tántzolni
 a' tántzoló zemélyek, soha bizony nem tántzolt, más valaki-
 nek lelki örömének ki-mutatására ugrani más AÉÉonyoknak
 leányoknak kezeket fogni, lábait bizonyos noták Éerént régu-
 lázni és akképpen tántzolni, más jó lakás közben vagy után
 a' bor és musika Éó mellett bizonyos kótákra lábait emelgetni
 rakogatni, más ismét Isten lelkétől illettetvén buzgóván örülni,
 és azért külső belső érzékenségeben meg-indulni's meg-moz-
 dulni valakinek, ilyen vólt a' Dávidé. De 2. a' Dávid örö-
 mében való tombolása egyenes typus példa vólt a' jövendökre,
 melly-is akkor tölt-bé mikor a' Krisztus az Egekben fel-menyén
 ült É. Atyjának jóbjára, és a' É. Lelket el-küldvén az Apošto-
 lok külömb külömb nyelveken prédikálván az Isten nagyságos
 dolgait, örömmel, tombolással bé töltötték az egész földet,
 a' honnan Mikál a' Dávid Felesége Saul leánya mikor nevette és
 tsufolta Dávidot, typusa példája vólt a' külömb külömb nyel-
 veken

veken prédikálót és azért örvendező É. Apostolokat megtsufoló 'Sidóknak, kik így follanak vala Tsel. 2: 13. Ezek édes bortól réfinegettenek meg.

3. Vegyük-fel a' É. nyelvet mellyen ez a' Dávid tántza ki-iratott 2Sam. 6: 14. *וְדָוִד מְכַרְכֵּר בְּכָל-עוֹ* & *David Saltabit* /a
in omni robore. Az LXX. Görög fordítók Érént kiket Hyeronimus a' *Vulgataban* (: a' mint hívjuk:) követett. *Et David saltabat totis viribus ante Dominum, Es Dávid ugrik vala bellyben bagyom, jó értelemben a' Éót: és Dávid tántzol vala minden erejében vagy erejéből az. Ur előtt.* Már pediglen azt tudjuk hogy a' regularis tántzoló ember bizony nem minden erejéből tántzol mert az már nem volna regularis tántz, hogy Éökjék ugordják minden erejéből és így magát tsuffa tegye, ide tékem ezt-is, ettől a' Radixtól mellyel itt él a' Sz. Lélek illy Éök véknek eredetet mellyek közzül némellyik téken gyenge Báránykákat kik taváÉzal ugrándozni és a' legelő helyen Éökdösni Éoktanak, de nem mondhatjuk hogy azok tántzolnak.

2. Posta lovakat kik gyakorta nyargalással és mintegy ugráissal Éoktak menni hogy tzélljokat hamarébb el-érjék. ha nem mondhatjuk ezeknek ugráfokat nyargalásfokat tántzolásnak bizony a' Dávid Éökését sem mondhatjuk Tántzolásnak. Ugy tetÉzik jó Tántzoló Éemélyek, ha más példát nem adtok előmben, igiretem Éérént meg-feleltem, eredj immár tántzolni ha vagy bolondnak Cicero Éérént, vagy baromnak a' 'Sidó Éónak ereje Éérént vagy bálvány imádónak a' tántznak eredeti Éérént, vagy ördögökkel tántzolónak Chrisostomus Éérént nem tartod magadat.

T U D O M Á N Y:

Nem tsak a' bálványozik ki az egy élő Istenen kívül a' ki a' Mennyet Földet Tengeret teremtette más Istent imád ki ezeket nem teremtette; hanem az-is bálványozik a' ki az igaz Istent olly utakon,

olly eszközök által imádja tiszteli mellgyeket Isten korossan meg-tiltott, kik közzül ha nem első, nem-is utolsó a' Tántzoló semély.

Meg-mondottam vala a' magyarázatban hogy az Izrael népe a' Borju képpel való bálványozásba és annak tiszteletire kézfiterett tántzolásban nem az első hanem a' második parantsolat ellen vétkezett. *Dan. 3.* Sidrák, Misák, Abednégo, ha magokat meg-hajtották volna-is az álló kép előtt a' parantsolat férent, bizony az igaz Istent azzal meg nem tagadták volna, még-is mivel meg-volt írva: *Ne tsinálj te magadnak faragott képet hogy az előtt meg-hajolj.* A' halált vagy égő kementzét válaftották inkább mint sem annak meg-hajoljanak, azt tudjuk: magok a' Pogányok-is nem hitték azokat a' Jupiter Márs Mercurius és több képeket Isteneknek lenni hanem úgy hittének és értet-tenek azokról, hogy azok az Istenek a' kiknek képei azok az Egekben vagynak. *Dan. 2: 11. Tsel. 14: 12.* A' Lisrabéliek a' Jupiter és Mercurius képeket tartják 's tisztelik vala de magok-ról Jupiter és Mercuriusról úgy hittének mint a' kik az Egekben vagynak, mint mikor Pál és Barnabas amaz Annia méhétől fogván Sántát meg-gyógyították egy főval: Bikákat kőzörözának-meg, hogy meg-áldoznák nékiek mert így főlnak vala hogy Jupiter és Mercurius főllottak alá az Egből. Ama' fent életű *Athanasius a' Pogányok ellen való Orátiojában írja hogy azok magokat ezzel mentették hogy az ő nállok való képek az emberek előtt olyyak mint a' Könyvek, mellgyek által tanulhatnak és tudhat-nak valamit az Istenről.*

Innen tanul-meg már azt: Akármelly titkoson vétkezzék valaki ezen a' világon mind ezek világosságra jönnek, és a' jutalom is a' férent adatik amaz nagy és igaz Birótól. *Dan. 7: 9, 10. Mát. 12: 36. Tit. K. 19.* Azt mondja é. János Apostol: Látott egy Angyalt állani a' Napban ki nagy fel-főval kiálta. Gyülje-tek egyben Egnek minden madarai, a' nagy Istennek Vatsorájára, hogy egyétek a' Királyoknak hufokat Hadnagyoknak és erőfseknek hufokat.

Ezeknek

A L K A L M A Z T A T Á S:

Ezeknek alkalmatosságával serkentetünk a' kegyesség gyakorlására és e' világ mulandó gyönyörűségeiknek megutálására. Azt mindnyájunknak tudnunk kell hogy az Isten egy nagy Gyüleést hirdet e' Világnak utolsó estvéjén, e' Föld kerek-ségén lakozó minden Népeknek Nemzetségeknek ide kell gyülni innen bizony a' Magyar-is nem marad ki, a' Halottaknak fel kell támadni, minden Koporsók akkor meg-nyílnak, itt nyit-tattatnak-meg Istennek amaz négy Könyvei: Itletnek Köny-ve, Eletnek Könyve, Isten mindentudóságának Könyve, Lel-ki-Esméretnek Könyve, itt lézen az Hivőknek és hitetlenek-nek, Juhoknak, Gödölyéknek egymástól el-választatások *Mát. 25: lásd-meg.* E' világon míg élünk, e' Sárházban míg sáto-rozunk, a' Jók a' gonoszokkal, a' Hivők a' Hitetlenekkel, a' tiszta életűek a' paráznákkal együtt mulatoznak, de valamikor Isten ezeket a' Könyveket meg nyitja; itt már ki mint élt, ki mint foglalta az Istent, titkoson ki paráználkodott, ki-rágalmazta ártatlan felebarátját, világ eleiben terjed, le-vonatja itt Isten az áll ortzát, és minden gondolatunkról minden tseleked-tüinkről akár titkosok, akár nyilván-valók vóltanak, Éamot vézen az egész világ előtt. *Tit. K. 20: 11, 12. Mát. 12: 36. De mondom tinéktek, akármí hivalkodó befédet fóllyanak az emberek, Éamot adnak arról az itéletnek napján.* Hol van több hivalkodó beféd és hijáavalóság mint a' tántzolásban, meredé hát mon-dani hogy nem vétkezel mert tsak magadot mulatod a' tántzal, néha titkon futtogva a' két tántzoló személyek között, néha nyilván a' sok házfontalan kiáltások között, egyik ditsiri mint a' Herodiás leánya tántzát a' vendégek, másik gyalazza mint Is-ten bozföntő játékot, vajha mindnyájan ezt ezekben vennék. Itt állanak e' Világ Itelő Birája a' Krisztus jobb keze felől Abel a' a' Krisztus érdemében hívőkkel, Ábrahám az Isten parantsolatjá-hoz való engedelmezekkel, József a' tiszta életűekkel, Jób és Mó-
fes

ses az Isten' látogatását békefészes türelemmel viselőkkal, Illyés és Eliséus az Isten több hűséges szolgáltaival az Evangyélisák és 12. Apostolok a' Mártyromokkal kik a' Jéhus Nevéért és tudományáért meg-ölettetek. Bal kéz felől: Kain a' gyilkosokkal nagy Hérodész az ártatlan vérontásban gyönyörködőkkel. Agrippa a' a' Krisztus Tanítványinak üldözőivel, Jóás az igazságot ki-mondó Papoknak gyilkosival. Itt állanak az Isten szolgáltaival tsufolei, itt állanak e' világon a' sok tántrolásokban telhetetlenül bujálkodó emberek kiknek az Isteni 12. tisztelet, a' Könyörgések és Biblia olvasások helyett inkább kellett az Isjak közt való mulika és tántz.

Tisztunk ez: Kerefsük hát 12. szorgalmatoson az életnek könyvét hogy abban találjuk nevünket be-írva. De hol kerefsük? Némellyek a' sok drága könyveknek keresésében fáradhatatlannak, némellyek egész életüket azon fárasztják, hogy tisztességet és tisztességet magoknak szerezzenek, mások éjjel napot egyé téznek hogy meg-gazdagodhassanak, De ha ez életnek könyvét meg nem szertettük és abban nevünk be-irattatva nintsen tudományunk semmi, Ditsőségünk *vanitas*, tisztességünk 's tisztességünk merő minket meg-eméztő Vipera, a' Vipera felől írják a' természet vizsgálók, az olyan Kigyó a' ki soha fiait e' világra nem hozza, hanem hasát annyoknak a' Vipera kölykek ki rágják's annyok halálával jönnek mindenkor e' világra. Bizony e' világi múlandó gyönyörűségek olyan Viperák kiknek gyümölcsök valamikor születtetnek hogy így mondjam a' szülő annyoknak halálokkal jönnek e' világra. Ez életnek Könyvét ha akarod keresni nem másutt hanem az igaz Eklésziának Bibliopoli-umában keresd, a' 12. Írásban találjuk meg az életet a' Krisztust, ebben az életnek bevezető, ebben ismét az életre vezető út, az Isten Törvényét, ebben az örök életet. *Ján 5: 19.* Tudakozzátok az írásokat mert úgy tetézük ebben vagy on tinétek örök életetek, Ámen.